

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan
Nazwisko: Bryła
Miejsce urodzenia: Łownica
Data urodzenia: 19-03-1930
Imię ojca: Józef
Imię matki: Katarzyna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta śledztwa prowadzonego przez PUBP w Namysłowie w roku 1953 przeciwko Janowi Bryle w związku z podejrzeniem o rozpowszechnianie fałszywych wiadomości. Sprawę zakończono sporządzeniem 10.04.1953 aktu oskarżenia i jego przekazaniem do Prokuratury Wojewódzkiej w Opolu (znak sprawy IV.Sbn.4/53/Nam). Akta złożono w archiwum 07.06.1954 pod nr. 443/54, przekwalifikowanym następnie na 443/III.	IPN Wr 012/1202 (443/III).	
Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Opolu na sesji wyjazdowej w Kluczborku z dnia 04.12.1953 Jan Bryła został uznany winnym tego, iż w okresie od 15.12.1952 do 21.03.1953 "w pismach przez siebie sporządzanych i osobom trzecim odczytywanych, znieważył Generalissimusa J.Stalina, używając pod jego adresem słów powszechnie uznanych za obelżywe-pochwalając tym samym faszyzm" i "umożliwił osobom trzecim słuchania wrogich audycji radiowych nadawanych z krajów imperialistycznych, a nadto rozpowszechniał fałszywe wiadomości o zbrodni katyńskiej, mogące wyrządzić istotną szkodę interesom Polski Ludowej", i skazany na karę łączną 4 lat więzienia, z zaliczeniem na poczet orzeczonej kary okresu tymczasowego aresztowania od 21.03.1953 do 04.12.1953. Dnia 04.03.1954 Sąd Najwyższy, w skutek rewizji wniesionej przez ww., zmniejszył wymiar kary łącznej do 3 lat (znak sprawy III K 8/54). Dnia 08.08.1955 Sąd Wojewódzki w Opolu wydał Postanowienie o warunkowym przedterminowym zwolnieniu Jana Bryły (znak sprawy IV Kow. 673/55). Ww. karę pozbawienia wolności odbywał w Więzieniu w Kluczborku, Opolu, Więzieniu Nr I w Sosnowcu, Ośrodku Pracy Więźniów w Bytomiu i Więzieniu Karno-Śledczym w Stalinogrodzie, skąd został zwolniony 27.08.1955. Dnia 22.06.1993 Sąd Wojewódzki w Opolu, na podstawie ustawy z 23.02.1991 o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, uznał za nieważny wyroki wobec Jana Bryły.	IPN Wr 121/142 (IV K 93/53), IPN Wr 121/541.	

Akta zawierają materiały dot. śledztwa prowadzonego przez Wydz. VII WUdsBP w Stalinogrodzie (Katowicach) przeciwko grupie więźniów odbywających karę pozbawienia wolności w Ośrodku Pracy Więźniów w Bytomiu, w tym Janowi Bryle, dot. "przynależności do kontrrewolucyjnej organizacji pn. >Polska Armia Wyzwoleńcza<", założonej i działającej na terenie OPW. Śledztwo wszczęto 19.04.1955. Ww. został aresztowany 25.08.1955. Prowadzenie sprawy zakończono 03.09.1955 sporządzeniem aktu oskarżenia.

IPN Ka 04/2640 (24579/II).

Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Stalinogrodzie (Katowicach) z dnia 27.10.1955 Jan Bryła został uznany winnym tego, iż w okresie od 08.1954 do 04.1955 uczestniczył w założonej przez siebie i inną osobę "kontrrewolucyjnej organizacji pod nazwą >Polska Armia Wyzwoleńcza< /P.A.W./, mającej na celu usiłowanie zmiany przemocą ustroju Państwa Polskiego, przez werbowanie do niej członków, urządzenie zebrań, oraz sporządzanie i rozpowszechnianie ulotek państwowych" i skazany na 9 lat więzienia oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 5 lat. Dnia 18.05.1956 Sąd Najwyższy (znak sprawy I K.1101/55) wydał postanowienie w przedmiocie zastosowania amnestii i postępowanie karne wobec ww. umorzył. Jan Bryła karę pozbawienia wolności odbywał w Więzieniu Karno-Śledczym w Stalinogrodzie, Więzieniach w Sosnowcu-Radosze (od 14.11.1955), Rawiczu (od 04.12.1955), oraz Wronkach (od 02.03.1956), skąd został zwolniony 23.05.1956.

IPN Ka 310/2 (IVa K 42/55).

Dnia 23.02.1971 Jan Bryła został zarejestrowany pod nr. 16038 przez Referat ds. SB KP MO w Namysłowie i objęty kontrolą operacyjną w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego (KE) o krypt. "JB" z uwagi na wrogi stosunek do władz PRL oraz możliwość podjęcia wrogiej działalności w sprzyjających okolicznościach politycznych. Z akt wynika, iż ww. pozostawał w zainteresowaniu SB od roku 1961, kiedy przybył na teren powiatu namysłowskiego. Dnia 23.09.1975 sprawę przerejestrowano na stan Wydz. III KW MO w Opolu, a 11.11.1975 zakończono jej prowadzenie. Jan Bryła był "aktywnie kontrolowany" przez 3 tajnych współpracowników i 3 kontakty operacyjne, nadto przeprowadzono z nim rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze. KE początkowo złożono w archiwum pod nr. 443/54 (obecnie 443/III), a następnie połączono z nr. 12938/II.

IPN Wr 011/1977 t. 2 (12938/II).

Według dziennika rejestracyjnego po b. WUSW w Opolu KE miał kryptonim "Autor". Nazwa ta nie pojawia się w zachowanych aktach sprawy.

Jan Bryła został zarejestrowany w dniu 04.02.1982 przez SB KP MO w Namysłowie pod nr. 27250 i objęty kontrolą operacyjną w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego (KE) o krypt. "Ziemia" z uwagi na "swoją działalność związkową w strukturach nielegalnego NSZZ >Solidarność< RI" (ww. był "Przewodniczącym NSZZ >Solidarność< Rolników Indywidualnych na rejon Namysłów. Był on bardzo aktywny po linii związku"). Prowadzenie KE zakończono dnia 26.09.1989 z uwagi na zalegalizowanie struktur NSZZ "Solidarność" RI.

IPN Wr 011/1977 t. 1 (12938/II).

Opracowanie wewnętrzresortowe-faktologia
sporządzone przez Wydz. "C" KW MO w Katowicach
w 1977 roku. Charakterystyka "nielegalnej organizacji
pn. >Powiew<, a następnie przemianowanej na
>Polską Armię Wyzwoleńczą<", powstałej w 06.1954
na terenie Ośrodka Pracy Więźniów w Bytomiu. Jan
Bryła występuje jako współzałożyciel i przywódca
ww. organizacji.

IPN BU 0174/286, IPN Ka 057/254, IPN Ka 057/530.